

Informačné systémy v colnom konaní

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Projekt „Bezpečná a inkluzívna hranica medzi Slovenskom a Ukrajinou – SIBSU“ získal grant z Islandu, Lichtenštajnska a Nórska v sume 832 827,00 € prostredníctvom grantov EHP. Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Cieľom projektu SIBSU je zjednodušiť výmenu názorov, skúseností, vedomostí a informácií medzi hraničnou políciou a colnými službami Slovenska a Ukrajiny. Zámernom je zanalyzovať možnosti na prehĺbenie integrovaného manažmentu hraníc a zvýšiť povedomie a porozumenie o práci hraničnej polície a colnej služby v prihraničných regiónoch a obciach Slovenska a Ukrajiny. Súčasťou projektu je aj analýza vplyvu hranice na sociálno-ekonomický rozvoj pohraničných regiónov, ako aj príležitostí na cezhraničnú spoluprácu na oboch stranách hranice.

ápenhet

State Border Guard
Service of Ukraine

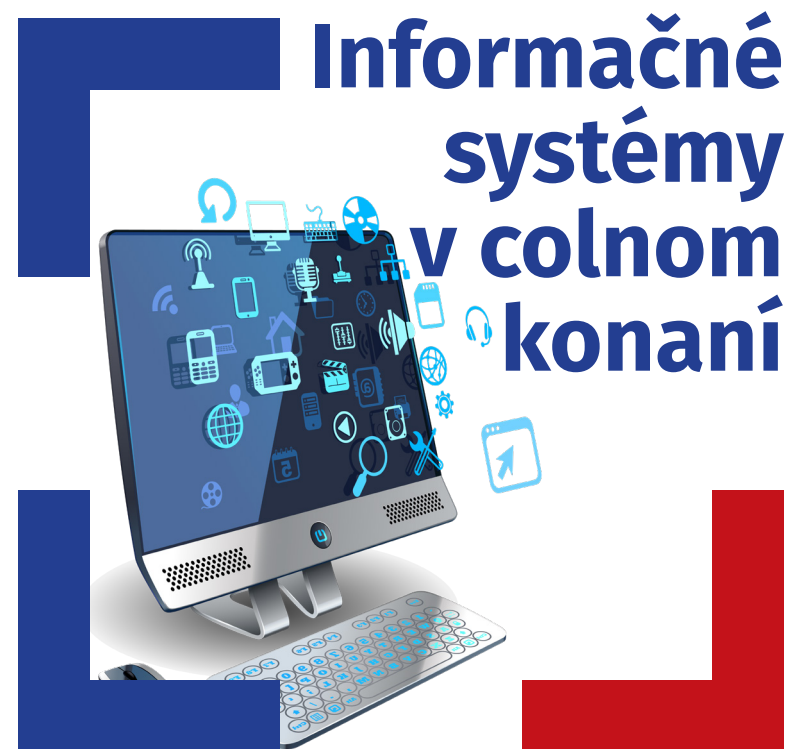
Ak sa chcete dozvedieť viac o programoch a projektoch financovaných z Grantov EHP na Slovensku, navštívte stránku www.eeagrants.sk

Spoločným úsilím k zelenej, konkurencieschopnej a inkluzívnej Európe

ISBN 978-80-89645-27-5

9 788089 645275

© Autori a Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n. o.
Bratislava/Užhorod 2023

Vydavateľ
Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n. o.
Staromestská 6/D, 811 03 Bratislava
www.sfpa.sk

Autori
Karol Tóth, Finančná správa SR
Vasyl Tatosh, Štátna colná služba Ukrajiny

Editori/ky
Lucia Pešková, Akadémia finančnej správy
Barbora Legényová, Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku
Svitlana Mytryayeva, riaditeľka, Centrum analýzy regionálnych rizík
Taras Dytko, Centrum analýzy regionálnych rizík

Foto: Finančná správa SR; www.pngwing.com

Tlač: Devin Printing House

ISBN 978-80-89645-27-5

■ **Obsah**

9 Elektronické komunikačné rozhranie

10 Centrálny elektronický priečinok (CEP)

11 Colné informačné systémy

13 Deklaračný systém

15 Elektronické colné konanie v dovoze – eDovoz

18 Deklaračný systém pre VÝVOZ modul PCV
na výstupe z Európskej únie

18 Deklaračný systém pre VÝVOZ

22 Národná tranzitná aplikácia – TRANZIT

26 Elektronické colné konanie pre režim tranzit

30 Záručný systém

30 Záručný systém GMS (tranzit)

31 Záručný systém GMS

33 Systém pre analýzu rizík (ERP a SKR)

35 Ukrajina a analýza sprievodných dokumentov

41 Záver

Finančná správa poskytuje pre deklarantov možnosť podávať elektronické colné dokumenty pri dovoze, vývoze a pri tranzite tovaru a uplatniť elektronickú komunikáciu pri colnom konaní, a to s cieľom urýchliť a zvýšiť efektivitu colného konania pri importe tovaru aj z tretích krajín.

Inými slovami, elektronické systémy prinášajú bezpapierové colné konanie a podávanie colných vyhlásení podpísaných zaručeným / kvalifikovaným elektronickým podpisom prostredníctvom elektronickej podateľne, ako aj zrýchlenie procesu colného konania a zvýšenie štandardu služieb colných úradov v Slovenskej republike.

V súlade s článkom 6 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č 952/2013 z 9.októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (ďalej len „CKÚ“)

„Každá výmena informácií medzi colnými orgánmi a medzi hospodárskymi subjektmi a colnými orgánmi, akými sú napr. colné vyhlásenia, žiadosti alebo rozhodnutia, a uchovávanie takýchto informácií podľa požiadaviek colných predpisov sa uskutočňuje s využitím techník elektronického spracovania údajov“.

Ďalej v zmysle článku 216 Vykonávacieho Nariadenia komisie (EÚ) č. 2015/2447 z 24. novembra 2015 ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (ďalej len „VNCKÚ“)

„Na spracúvanie a výmenu informácií týkajúcich sa umiestnenia tovaru do colného režimu sa používajú elektronické systémy zriadené podľa článku 16 ods. 1 kódexu“.

Prvý odsek tohto článku je uplatniteľný od príslušných dátumov zmodernizovania vnútroštátnych systémov dovozu, zavedenia systému osobitných colných režimov podľa CKÚ a zavedenia automatizovaného systému vývozu (AES) podľa CKÚ uvedených v prílohe k vykonávaciemu rozhodnutiu 2014/255/EÚ (tzv. Pracovný program).

Elektronické colné vyhlásenia-dokumenty musia spĺňať podmienky technickej špecifikácie, ktoré sú zverejnené na interneto-

vej stránke finančnej správy: <https://www.financnasprava.sk/sk/elektronicke-služby/elektronicka-komunikacia/elektr-komunikacia-clo-emcs>

Elektronické colné vyhlásenie musí byť podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom a doručené finančnej správe prostredníctvom elektronického komunikačného rozhrania (ďalej len „EKR“). Postupné nasadenie spracovania elektronických dokumentov v rámci elektronického colného konania je rozdelené po jednotlivých fázach.

V rámci modernizácie systémov Finančnej správy SR je aj modernizácia a zvýšenie efektivity colného konania v dovoze, za pomoci automatizácie colných procesov.

Základný legislatívny rámec:

- a. nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie v platnom znení;
- b. vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/2447 z 24. novembra 2015, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá pre vykonávanie určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie v platnom znení;
- c. delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie v platnom znení;
- d. delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/341 zo 17. decembra 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o prechodné pravidlá pre určité ustanovenia Colného kódexu Únie, keď príslušné elektronické systémy ešte nie sú funkčné, a ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2015/2446;

- e. Dohovor o spoločnom tranzitnom režime z 20. mája 1987 v platnom znení;
- f. zákon č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmení a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- g. vyhláška Ministerstva financií SR č. 161/2016 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vymedzenie základných pojmov:

- a. *colné formality* – sú všetky operácie, ktoré musí osoba a colné orgány vykonať na účely dodržiavania colných predpisov (Čl. 5 ods. 8) CKÚ);
- b. *predbežné colné vyhlásenie o vstupe* – je úkon, ktorým osoba v predpísanej forme, predpísaným spôsobom a v stanovenej lehote informuje colné orgány o tom, že tovar vstúpi na colné územie Únie (Čl. 5 ods. 9) CKÚ);
- c. *predbežné colné vyhlásenie o výstupe* – je úkon, ktorým osoba v predpísanej forme, predpísaným spôsobom a v stanovenej lehote informuje colné orgány o tom, že tovar sa má prepraviť z colného územia Únie (Čl. 5 ods. 10) CKÚ);
- d. *colné vyhlásenie* – je úkon, ktorým osoba v predpísanej forme a predpísaným spôsobom prejavuje svoju vôľu, aby bol tovar prepustený do navrhovaného colného režimu, a ak je to vhodné, uvedie všetky konkrétne opatrenia, ktoré sa majú uplatniť (Čl. 5 ods. 12) CKÚ);
- e. *deklarant* – je osoba, ktorá podáva colné vyhlásenie, vyhlásenie na dočasné uskladnenie, predbežné colné vyhlásenie o vstupe, predbežné colné vyhlásenie o výstupe, vyhlásenie o spätnom vývoze alebo oznámenie o spätnom vývoze vo vlastnom mene alebo osoba, v ktorej mene sa takéto vyhlásenie alebo oznámenie podáva (Čl. 5 ods. 15) CKÚ);

- f. *colný režim* – je ktorýkoľvek z nasledujúcich režimov, do ktorého sa tovar môže prepustiť v súlade s kódexom:
  - a. prepustenie do voľného obehu;
  - b. osobitné colné režimy;
  - c. vývoz; (Čl. 5 ods. 16) CKÚ)
- g. *držiteľ colného režimu* – je
  - a. osoba, ktorá podáva colné vyhlásenie, alebo osoba na ktorej účet sa uvedené vyhlásenie podáva; alebo
  - b. osoba, na ktorú sa previedli práva a povinnosti vyplývajúce z colného režimu (Čl. 5 ods. 35) CKÚ);
- h. *tovar neobchodnej povahy*:
  - a. tovar v zásielkach posielaných jednou súkromnou osobou druhej súkromnej osobe, ak takéto zásielky odosielateľ posielá príjemcovi bezodplatne;
  - b. tovar v osobnej batožine cestujúcich; pričom musia byť splnené nasledujúce podmienky:
  - c. príležitostnosť; a
  - d. určenie tovaru na osobné použitie (resp. použitie rodinnými príslušníkmi; v prípade batožiny cestujúceho môže byť navyše aj dar) a povaha a množstvo tohto tovaru nenaznačuje žiadny obchodný záujem (charakter) (Čl. 1 bod 21 DA);
- i. *colný úrad predloženia* – je colný úrad príslušný pre miesto, kde sa tovar predkladá (Čl. 1 ods. 2 bod. 2 VNCKÚ);
- j. *hlavné referenčné číslo (MRN)* – je registračné číslo, ktoré príslušný colný orgán prideluje vyhláseniam alebo oznámeniam uvedeným v článku 5 ods. 9) až 14) CKÚ, operáciám TIR alebo dôkazom o colnom statuse tovaru Únie (Čl. 1 bod 22. DA);
- k. *Dohovor TIR* – je Colný dohovor o medzinárodnej preprave tovaru na základe karnetu TIR podpísaný 14. novembra 1975 v Ženeve (Čl. 1 bod 37 DA);

- l. operácia TIR – je preprava tovaru v rámci colného územia Únie v súlade s Dohovorom TIR (Čl. 1 bod 38 DA);
- m. *vonkajší tranzit* – colný režim vonkajší tranzit umožňuje prepravovať tovar, ktorý nie je tovarom Únie, z jedného miesta na druhé v rámci colného územia Únie bez toho, aby podliehal:
- dovoznému clu;
  - iným platbám ustanoveným inými príslušnými platnými predpismi;
  - obchodnopolitickým opatreniam, ak nezakazujú vstup tovaru na colné územia Únie alebo výstup tovaru z colného územia Únie (Čl. 226 ods. 1. CKÚ);
- n. *vnútorný tranzit* – colný režim vnútorný tranzit umožňuje prepravovať tovar Únie medzi dvoma miestami na colnom území Únie cez krajinu alebo územie mimo uvedeného colného územia bez zmeny jeho colného statusu (Čl. 227 ods. 1. CKÚ);
- o. *colný úrad odoslania* – je colný úrad, na ktorom sa prijme colné vyhlásenie na umiestnenie tovaru do colného režimu tranzit (Čl. 1 ods. 13. DA);
- p. *colný úrad určenia* – je colný úrad, na ktorom sa predloží tovar umiestnený do colného režimu tranzit s cieľom tento režim skončiť (Čl. 1 ods. 14. DA);
- q. *colný úrad vývozu* – je colný úrad, na ktorom sa podá vývozné vyhlásenie alebo vyhlásenie o spätnom vývoze¹ na tovar, ktorý sa prepravuje z colného územia Únie (Čl. 1 ods. 16. DA);
- r. *číslo registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov (číslo EORI)* – je identifikačné číslo, ktoré je na colnom území Únie jedinečné a ktoré colný orgán prideluje hospodárskemu subjektu alebo inej osobe s cieľom zaregistrovať ho/ju na colné účely (Čl. 1 ods. 18. DA);

s. *vývozca* – je:

- osoba usadená na colnom území Únie, ktorá má v čase prijatia vyhlásenia zmluvu s príjemcom v tretej krajine a má právo rozhodnúť, že tovar sa má prepraviť na miesto určenia mimo colného územia Únie;
- súkromná osoba prepravujúca tovar, ktorý sa má vyviezť, ak sa tento tovar nachádza v osobnej batožine súkromnej osoby;
- v ostatných prípadoch osoba usadená na colnom území Únie, ktorá má právomoc rozhodnúť, že tovar sa má prepraviť na miesto určenia mimo colného územia Únie (Čl. 1 ods. 19. DA).

■ Elektronické komunikačné rozhranie

Elektronické komunikačné rozhranie slúži na spracovanie elektronických dokumentov podávaných oprávneným subjektom v rámci elektronických služieb poskytovaných finančnou správou prostredníctvom Centrálného elektronického priečinka – CEP (napr. žiadosti o zabezpečenie – GMS).

EKR CEP zabezpečuje:

- doručenie elektronických dokumentov (elektronických podaní) do vybraných systémov finančnej správy,
- doručenie elektronických dokumentov (elektronických zásiek) oprávneným subjektom v rámci elektronickej komunikácie.

Systém CEP umožňuje verejnosti podávať žiadosti o licencie a povolenia, ako aj colné vyhlásenia s prílohami na jednom mieste elektronickej formou. Výsledkom je zníženie časových strát a administratívnej záťaže.

¹ Spätný vývoz nie je colný režim.

■ CENTRÁLNY ELEKTRONICKÝ PRIEČINOK (CEP)

Plne integrovaný informačný systém umožňuje všetkým stranám zapojeným v medzinárodnom obchode a preprave podať a vybaviť štandardizované informácie a dokumenty v jedinom vstupnom bode, a splniť tak všetky požiadavky súvisiace s dovozom, vývozom a tranzitom tovaru.

Informačný systém CEP (ďalej aj „IS CEP“) umožňuje efektívne zníženie administratívnej záťaže pre medzinárodný obchod a súvisiace procesy, pričom jeho hlavným cieľom je vytvoriť elektronický centralizovaný bod pre zjednodušenie administratívnych procesov medzi hospodárskymi subjektmi a orgánmi verejnej moci.

Legislatívny základ IS CEP tvoria zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov a zákon č. 214/2014 Z. z. o správe, prevádzke a používaní informačného systému Centrálneho elektronického priečinku pri dovoze, vývoze a tranzite tovaru a o doplnení zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov.

Na zabezpečenie komunikácie cez IS CEP zo strany obchodníkov je potrebné splnenie nasledovných podmienok:

- I. *Prostriedky pre kvalifikovaný elektronický podpis (KEP)* (podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 zo dňa 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES, ide o zdokonalený elektronický podpis vyhotovený s použitím kvalifikovaného zariadenia na vyhotovenie elektronického podpisu a založený na kvalifikovanom certifikáte pre elektronické podpisy)
- II. *Používateľský účet v IS CEP*
- III. *Zriadená a aktivovaná elektronická schránka na doručovanie*

■ Colné informačné systémy

Colné informačné systémy zabezpečujú najmä:

- *Evidenciu colných vyhlásení v dovoze, vývoze a v tranzite.* Táto evidencia sa vedie v jednotlivých aplikačných programových vybaveniach (ďalej len „APV“) v závislosti od toho, pre ktorý colný režim je colné vyhlásenie podané;
- *Výpočet dovoznej platby.* Výpočet sa vykonáva pomocou APV Kalkulačný modul pre daný kód tovaru (ods. 33 CV);
- *Evidenciu záruk v dovoze a v tranzite.* Táto evidencia sa vedie v jednotlivých aplikačných programových vybaveniach ako je GMS DS a GMS Tranzit s cieľom sledovania a stavu záruky pre jednotlivé colné režimy;
- *Evidenciu obchodníkov a povolení.* Zabezpečuje centrálnu registráciu obchodníkov a povolení, ktorý je prepojený s produkčnými systémami;
- *Analýzu rizík (fiškálnu a bezpečnostnú).* Zabezpečuje fiškálnu a bezpečnostnú ochranu Slovenskej republiky a EÚ pri colnom konaní;
- *Ostatné:*
  - evidenciu prestupov a zaznamenávanie tovaru nachádzajúceho sa v osobnej batožine podľa Článku 41 nariadenia Rady (EHS) č. 1186/2009 ustanovujúceho systém Spoločenstva pre oslobodenie od cla;
  - APV Taric/Kvóta, ktoré zabezpečuje spravovanie kvót pre danú tovarovú komoditu;
  - APV DS v neposlednej rade zabezpečuje evidenciu rozhodnutí v colnom konaní, pri ktorých došlo k výmeru dovozných platieb iným spôsobom (napr. kontrolou po prepustení).

Základné moduly v colnom informačnom systéme sú:

- Deklaračný systém pre DOVOZ a predbežné colné vyhlásenie na vstupe do Európskej únie
- Deklaračný systém pre VÝVOZ a predbežné colné vyhlásenie na výstupe z Európskej únie

- Národná tranzitná aplikácia NTA
- Záručný systém – GMS (dovoz) a GMS (tranzit)
- Systém pre analýzu rizík – Evidencia rizikových profilov a Spoločné kritéria rizík

Typológia používaných elektronických správ v elektronickom colnom konaní – národná doména (rozlíšenie podľa colných režimov)

SK015

SK029A

- SK – identifikátor krajiny
- 0 – kód colného režimu
- 15 – colné vyhlásenie
- 29A – rozhodnutie o prepustení, pričom „A“ označuje, že ide o pozitívnu správu
- 29B – rozhodnutie o neprepustení, pričom „B“ označuje, že ide o negatívnu správu
- napr. 15Y – colné vyhlásenie, pričom „Y“ označuje, že ide o havarijný režim resp. postup

kód colného režimu	colný režim
0	tranzit
2	GMS
3	PCV o vstupe
4	dovoz
5	vývoz
6	PCV o výstupe

Elektronická správa **SK906** – univerzálna chybová správa používaná pri režimoch tranzit, dovoz aj vývoz

■ Deklaračný systém

Deklaračný systém pre DOVOZ modul PCV na vstupe do Európskej Únie

Zabezpečuje evidenciu predbežných colných vyhlásení o vstupe na územie Európskej únie v súlade s ustanoveniami článku 182 VNCK (Elektronický systém v súvislosti s predbežným colným vyhlásením o vstupe). Systém PCV je v prevádzke od 1.januára 2009. V súvislosti s Colným kódexom Únie je potrebná modernizácia systému ICS (cca rok 2020). Do tejto doby sa vyplňovanie v prechodnom období riadi podľa prílohy 9 dodatku A – TDA a Nariadenia GR SR č. 45/2009 Predbežné colné vyhlásenia. Po modernizácii systému sa vyplňovanie ICS bude riadiť podľa prílohy B DA (stĺpec F1a – F4d).

Deklaračný systém pre DOVOZ

Zabezpečuje evidenciu colných vyhlásení v dovoze, výpočet dovozných platieb, evidenciu ostatných typov dokumentov (napr. neobchodný tovar, ATA karnety, výmer platieb iným spôsobom) a povolení. V súčasnosti plne automatizovaný systém eDovoz bol zavedený do prevádzky od 1. júla 2016, ktorý využíva výhody obojsmernej elektronickej komunikácie a jeho zavedenie prinieslo/prináša nasledovné výhody pre občanov a firmy:

- bezpapierové colné konanie pri dovoze tovarov z tretích krajín do SR vrátane výmeru cla, dane z pridanej hodnoty a rôznych iných poplatkov;
- podávanie elektronických colných vyhlásení podpísaných zaručeným elektronickým podpisom prostredníctvom elektronickej podateľne CEP²;
- zrýchlenie procesu colného konania a zvýšenie štandardu služieb colných úradov Slovenskej republiky.

² Elektronické colné vyhlásenie – prílohy B, B-01 Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 2015/2446, ktorým sa dopĺňa Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie (ďalej aj ako „DA“)

Colné vyhlásenia môžu byť však súčasne predkladané aj písomnou formou a doplnené elektronickou prílohou – táto sa už však považuje za havarijné colné vyhlásenie. Tieto písomné podania sa môžu používať na základe ustanovení Článku 14, 15, príloha 9, dodatky B1-D1 Delegovaného Nariadenia Komisie (EÚ) č. 2016/341, ktorým sa dopĺňa Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o prechodné pravidlá (ďalej len „TDA“), pre určité ustanovenia Colného kódexu Únie, keď príslušné elektronické systémy ešte nie sú funkčné – TDA písomné colné vyhlásenie.

V súlade s ustanovením § 32 Zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov na území Slovenskej republiky

„Colné vyhlásenie musí byť vyplnené v štátnom jazyku. Colný úrad môže prijať písomné colné vyhlásenie aj v inom jazyku a požadovať od deklaranta jeho úradný preklad do štátneho jazyka“.

Druhý odsek hovorí o

„Spôsobu vyplňania colného vyhlásenia alebo vyhlásenia o spätnom vývoze, zozname kódov používaných pri jeho vyplňaní a spôsobe zaokrúhľovania súm, hodnôt a platieb, vzore formulára dovozného, vývozného a tranzitného colného vyhlásenia na tovar, ktorý je alebo bude používaný ozbrojenými silami Slovenskej republiky (FORM 302), a vzore formulára NATO – cestovný rozkaz ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo“.

Vyhláška MF SR č. 161/2016 Z. z. príloha č. 6 časť A2, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Colného zákona písomné colné vyhlásenie a časť B – elektronické CV [§ 6, prílohy č. 6 a 7].

■ ELEKTRONICKÉ COLNÉ KONANIE V DOVOZE – eDOVOZ³

Základná charakteristika:

- štandardné CV „A“ v štandardnom postupe;
- zjednodušené CV „B“ a „C“ v štandardnom postupe;
- štandardné CV „D“ v štandardnom postupe ešte skôr, ako deklarant môže predložiť tovar;
- zjednodušené CV „E“ a „F“ v štandardnom postupe ešte skôr, ako deklarant môže predložiť tovar;
- dodatočné CV „X“ v rámci zjednodušeného postupu, ak predchádzajúci kód bol „B“ alebo „F“;
- dodatočné CV „Y“ v rámci zjednodušeného postupu, ak predchádzajúci kód bol „C“ alebo „F“;
- zjednodušený postup zápisom do evidencie deklaranta „A“ alebo „C“ s uvedením kódu výsledku kontroly „A3“ – zjednodušený postup;
- dodatočné CV v rámci zjednodušeného postupu zápisom do evidencie deklaranta „Z“ v prípade, ak bolo podané elektronické CV druh „C“ (zjednodušené CV), v prípade havarijného stavu v zjednodušenom postupe, alebo pri dovoze tovaru potrubím a vedením.

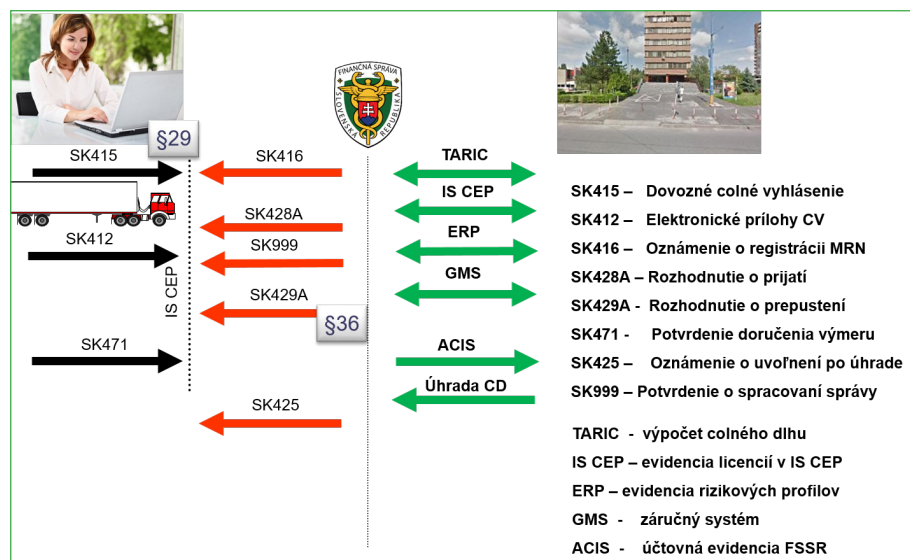
³ Deklarant musí mať zriadený účet CEP, aby bol schopný komunikovať s finančnou správou

Štruktúra MRN (hlavné referenčné číslo operácie pridelené systémom colného úradu dovozu, ktorý pracuje v systéme eDovoz) – 18 miestny kód

23SK531101000899R9

- 23** – posledné dve číslice roku, v ktorom bolo eCV alebo eZCV podané
- SK** – identifikátor krajiny, v ktorej sa nachádza colný úrad dovozu (kód krajiny ISO Alpha 2)
- 531101000899** – unikátny identifikátor pre dovoznú operáciu za rok a krajinu (každá dovozná operácia v rámci danej krajiny v priebehu jedného roka musí mať jedinečné číslo a obsahuje aj číslo colného úradu dovozu)
- R** – identifikátor colného režimu
- 9** – kontrolná číslica

Obrázok 1. Štandardný postup pri preprušaní tovaru do colného režimu pri dovoze

Tabuľka 1. Zoznam používaných elektronických správ

Kód	Názov	Odosielateľ správy
SK415	Dovozné colné vyhlásenie – obchodný tovar	Deklarant
SK412	Elektronické prílohy colných vyhlásení	Deklarant
SK413	Žiadosť o zmenu (pred prijatím) opravu (po prijatí) colného vyhlásenia	Deklarant
SK413A	Doplnenie údajov zjednodušeného (neúplného) colného vyhlásenia	Deklarant
SK414	Žiadosť o zrušenie colného vyhlásenia	Deklarant
SK471	Potvrdenie doručenia rozhodnutia o prepustení tovaru	Deklarant
SK904	Vyžiadanie informácie o stave colného vyhlásenia	Deklarant
SK404A	Rozhodnutie o prijatí žiadosti o zmenu /opravu colného vyhlásenia	Colný úrad
SK404B	Rozhodnutie o neprijatí žiadosti na zmenu /opravu colného vyhlásenia	Colný úrad
SK409A	Rozhodnutie o zrušení colného vyhlásenia	Colný úrad
SK409B	Rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o zrušenie colného vyhlásenia	Colný úrad
SK416	Oznámenie o registrácii MRN	Colný úrad
SK417	Rozhodnutie o prijatí doplneného zjednodušeného (neúplného) colného vyhlásenia	Colný úrad
SK425	Informácia o vybavení osobitného režimu / Informácia o úhrade colného dlhu	Colný úrad
SK428A	Rozhodnutie o prijatí colného vyhlásenia	Colný úrad
SK428B	Rozhodnutie o neprijatí colného vyhlásenia	Colný úrad
SK429A	Rozhodnutie o prepustení tovaru	Colný úrad
SK429B	Rozhodnutie o neprepustení tovaru	Colný úrad
SK455	Záruka neplatná	Colný úrad
SK460	Rozhodnutie o kontrole – informácia	Colný úrad
SK470	Výzva deklarantovi na doplnenie / predloženie dokladov	Colný úrad
SK905	Informácia o stave colného vyhlásenia / prerušenie zjednodušeného postupu	Colný úrad
SK906	Chybová správa – funkčná chyba	Colný úrad

■ DEKLARAČNÝ SYSTÉM PRE VÝVOZ MODUL PCV NA VÝSTUPE Z EURÓPSKEJ ÚNIE

Pre účely uplatňovania článku 263 CKU slúži ako systém pre evidenciu predbežných colných vyhlásení o výstupe

„tovaru ktorý sa má prepraviť z colného územia Únie, musí byť uvedený vo vyhlásení pred výstupom, ktoré sa podáva príslušnému colnému úradu v stanovenej lehote pred tým, ako je tovar prepravený z colného územia Únie“.

■ DEKLARAČNÝ SYSTÉM PRE VÝVOZ

Zabezpečuje evidenciu colných vyhlásení *pri vývoze tovaru* v súlade s článkom 326 VNCKÚ v štandardnom a v zjednodušenom postupe. Systém je automatizovaný, colné vyhlásenia sú predkladané v elektronickej forme. Pri vyplňovaní elektronických colných vyhlásení sa uplatňuje prechodné obdobie až do zmeny AES/ECS (cca 03-05/2019) v zmysle Delegovaného nariadenia Komisie č. 2016/341 Dodatok C1 stĺpec A,C,D a E kde sú uvedené vysvetlivky k jednotnému colnému dokladu. Dodatok D1 ustanovuje kódy, ktoré sa používajú pri vyplňaní jednotného colného dokladu.

Na území SR v súlade s ustanovením § 32 Zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov

„Colné vyhlásenie musí byť vyplnené v štátnom jazyku. Colný úrad môže prijať písomné colné vyhlásenie aj v inom jazyku a požadovať od deklaranta jeho úradný preklad do štátneho jazyka“.

Druhý odsek hovorí o

„Spôsob vyplňania colného vyhlásenia alebo vyhlásenia o spätnom vývoze, zozname kódov používaných pri jeho vyplňaní a spôsob zaokrúhľovania súm, hodnôt a platieb, vzore formulára dovozného, vývozného a tranzitného colného vyhlá-

senia na tovar, ktorý je alebo bude používaný ozbrojenými silami Slovenskej republiky (FORM 302), a vzore formulára NATO – cestovný rozkaz ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo“.

Vyhláška MF SR č. 161/2016 Z. z. príloha č. 6 časť A1, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Colného zákona.

S účinnosťou od 01.05.2019 bola nasadená nová systémová verzia prepúšťania vývozných colných vyhlásení automatizovaným spôsobom. Oproti predchádzajúcej verzii dochádza k výrazným zmenám, kedy od 01.05.2019 nie je možné využívať na prepúšťanie tovaru v rámci vývozných colných vyhlásení povolenia na zjednodušený postup. V rámci elektronickej komunikácie sa zmeny dotkli aj vybraných elektronických správ (SK515, SK513, SK513A, SK529A). Do elektronickej správy SK515 bol zapracovaný nový dátový element „Druh výstupu“:

typ výstupu	popis
2	ECS – export control system
3	Jednotná prepravná zmluva
4	Tranzit
5	ZP zápis do evidencie deklaranta

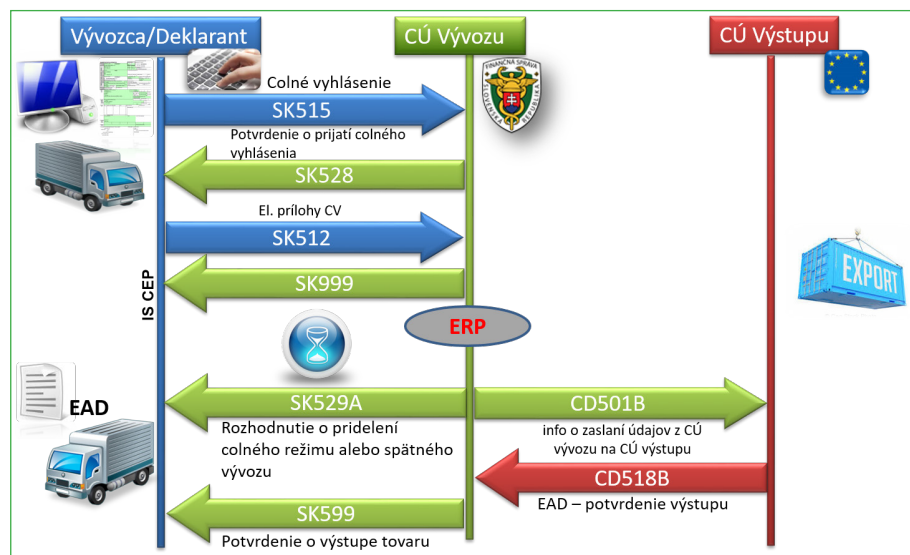
Elektronické colné konanie vo vývoze

Štruktúra MRN (identifikačné číslo vývozných operácií v komunikácii medzi colnými úradmi) – 18 miestny kód

23SK5267EX60000105

- 23** – posledné dve číslice roku, v ktorom bola vývozná operácia zahájená
- SK** – identifikátor krajiny, v ktorej bola vývozná operácia zahájená (kód krajiny ISO Alpha 2)
- 5267** – identifikačné číslo colného úradu vývozu (resp. evidenčné číslo pobočky)
- EX** – identifikátor colného režimu
- 6000010** – poradové číslo vývozných operácií v danom roku
- 5** – kontrolná číslica

Obrázok 2. Automatizovaný postup prepustenia tovaru vo vývoze bez colnej kontroly

Tabuľka 2. Zoznam používaných elektronických správ

Kód	Názov	Odosielateľ správy / Prijemca správy
SK504	Povolenie opravy colného vyhlásenia	CÚ vývozu / deklarant
SK504A	Potvrdenie doplnenia údajov neúplného colného vyhlásenia	CÚ vývozu / deklarant
SK507	Príchod na CÚ výstupu	Dopravca / CÚ výstupu
SK509A	Rozhodnutie o zrušení colného vyhlásenia	CÚ vývozu / deklarant
SK509B	Zamietnutie žiadosti o zrušenie colného vyhlásenia	CÚ vývozu / deklarant
SK513	Žiadosť o opravu colného vyhlásenia	Deklarant / CÚ vývozu
SK513A	Doplnenie údajov neúplného colného vyhlásenia	Deklarant / CÚ vývozu
SK515	Colné vyhlásenie	Deklarant / CÚ vývozu
SK525A	Povolenie výstupu	CÚ výstupu / dopravca
SK525B	Zamietnutie výstupu	CÚ výstupu / dopravca
SK528	Potvrdenie o prijatí colného vyhlásenia	CÚ vývozu / deklarant
SK529A	Rozhodnutie o pridelení colného režimu alebo spätného vývozu	CÚ vývozu / deklarant
SK529B	Rozhodnutie o zamietnutí pridelenia colného režimu alebo spätného vývozu	CÚ vývozu / deklarant
SK547	Predloženie manifestu	Dopravca / CÚ výstupu
SK548	Schválenie manifestu	CÚ výstupu / dopravca
SK560	Rozhodnutie o vykonaní kontroly	CÚ vývozu / deklarant
SK561	Rozhodnutie o kontrole na CÚ výstupu	CÚ výstupu / dopravca
SK582	Výzva na preukázanie výstupu tovaru	CÚ vývozu / deklarant
SK599	Potvrdenie o výstupe tovaru	CÚ vývozu / deklarant
SK604	Rozhodnutie o schválení opravy	CÚ vývozu / deklarant
SK613	Žiadosť o zmenu (opravu) predbežného colného vyhlásenia	Deklarant / CÚ výstupu
SK615	Predbežné colné vyhlásenie	Deklarant / CÚ podania
SK628	Potvrdenie o registrácii predbežného colného vyhlásenia	CÚ podania / deklarant
SK904	Vyžiadanie informácie o stave colného vyhlásenia	Deklarant / CÚ vývozu
SK905	Informácia o stave colného vyhlásenia	CÚ vývozu / deklarant
SK906	Funkčné chyby	APV DS / deklarant

■ Národná tranzitná aplikácia – TRANZIT

V súčasnom období Slovenská republika ako členská krajina EÚ prevádzkuje a naďalej vyvíja Nový Automatizovaný Tranzitný Systém (ďalej len „NCTS“). Projekt bol vypracovaný v spolupráci s Európskou komisiou ako výsledok reformy Spoločného tranzitného režimu, ktorá prebiehala v rokoch 1997 – 2001. Jeho implementovanie bolo jednou z hlavných podmienok vstupu Slovenskej republiky do EÚ. V súčasnosti je už v plnej prevádzke na všetkých colných úradoch príslušných pre režim tranzit Únie a v krajinách EZVO (Švajčiarsko, Nórsko, Island) na všetkých colných úradoch príslušných pre Spoločný tranzitný režim.

Systém poskytuje celý rad výhod, tak pre colné správy, ako aj pre obchodníkov uplatňujúcich tranzit Únie / Spoločný tranzitný režim:

- zjednodušenie v použití TC31 a TC33
- elektronický dohľad CÚ odoslania nad priebehom tranzitnej operácie v spoločnom tranzite
- presné a rýchle zistenie miesta (zmluvnej strany) kde sa zásielka prepustená do spoločného tranzitu nachádza
- rýchla informácia o ukončení režimu z CÚ určenia na CÚ odoslania (z cca pôvodných 40 dní od ukončenia tranzitnej operácie na 1 deň od ukončenia)
- rýchle zistenia vzniku colného dlhu, určenie dlžníka a prijatie opatrení k vymeraniu colného dlhu
- elektronické podávanie tranzitných vyhlásení = vzor a príklad pre ostatné colné režimy
- štatistika tranzitu.

Do nového automatizovaného tranzitného systému – NCTS – je zapojených 28 krajín EÚ + EZVO + XS, TR.

Finančná správa Slovenskej republiky vyvinula (v roku 2010) na tento účel novú Národnú tranzitnú aplikáciu *NTA Client*, ktorá za-

bezpečuje evidenciu colných vyhlásení v tranzite v štandardnom a v zjednodušenom postupe. Systém je automatizovaný, colné vyhlásenia sú predkladané v elektronickej forme.⁴ Aplikácia NTA (CÚ odoslania, CÚ určenia a CÚ tranzitu), je zapojená do systému NCTS.

Jej súčasťou je aj systém pre evidenciu pátrania po nedodanom tovare. Jeho nasadením sa zautomatizovali činnosti súvisiace s pátraním po nedodanom tovare. Kým v minulosti prebiehalo pátranie papierovou formou a bolo nekonečne zdĺhavé, dnes pri dobrej spolupráci s držiteľmi režimu tranzit (hlavný zodpovedný) a colnými úradmi je možné pátranie uskutočniť v priebehu niekoľkých dní.

Zavedením tohto systému sa zásadne mení priebeh tranzitného režimu od jeho papierového spracovania k úplnej elektronickej výmene údajov medzi všetkými zúčastnenými stranami, ktorými sú:

- držiteľ režimu (hlavný zodpovedný) resp. schválený odosielaťel na mieste odoslania,
- colné úrady odoslania, tranzitné úrady, colné úrady určenia,
- príjemca resp. schválený príjemca na mieste určenia,

K tomu, aby všetky zúčastnené strany dokázali spolu komunikovať vo všetkých krajinách, bolo potrebné vytvoriť jednotný systém založený na princípe výmeny tzv. „elektronických správ“, v ktorých sú údaje colného vyhlásenia vyjadrené vo forme kódov. Tovar je správaný od colného úradu odoslania (resp. schváleného odosielaťela) až k colnému úradu určenia (resp. schválenému príjemcovi) iba na podklade elektronickej informácie doplnenej „*Sprievodným tranzitným dokladom*“ – doklad vygenerovaný v tlačenej podobe colným úradom odoslania (resp. schváleným odosielaťelom) opatrený čiarovým kódom.

⁴ Článok 6 ods. 2 CKÚ

Sprievodný tranzitný doklad (STD)⁵

STD diel „A“ – nahrádza list č. 4

STD diel „B“ – nahrádza list č. 5 (a to len v prípade, ak CÚ určenia nie je pripojený k NCTS)

Doklady v NCTS

- písomné CV (list č. 1 JCD) – len v prípade ak nie je elektronický podpis;
- v opačnom prípade JCD diely 1,4 a 5 sa použijú len v prípade havarijného režimu;
- JCD v prípade, ak nie je podané elektronickým spôsobom;
- postupné zrušenie ostatných dokladov (napr. TC10, TC 31, TC 33...)

Automatizovaný systém spracovania prináša celý rad výhod tak obchodníkom, ako aj colným správam, medzi ktoré patrí najmä:

- skrátenie času spracovania deklarácie na colnom úrade odoslania (CÚ odoslania), pretože deklarácia je predkladaná v predstihu elektronickou formou;
- skoršie vybavenie tranzitného režimu, pretože spätný list č.5 je na CÚ odoslania nahrádza len elektronická informácia, a to už v deň jeho ukončenia;
- sprehľadnenie tranzitnej operácie a operatívnejšie sledovanie tranzitných operácií, čo je v prípade pátrania po nedodanom tovare v prospech držiteľa režimu tranzit (hlavného zodpovedného);
- výhody pri udeľovaní celkovej záruky, resp. oslobodenie od zabezpečenia, nižšia výška referenčnej sumy;
- skrátenie času ukončenia režimu na colnom úrade určenia, ako aj na tranzitných úradoch, pretože všetky informácie o tranzitnej operácii budú zaslané v časovom predstihu;
- štatistické ukazovatele.

⁵ Vzor dielu „A“ a „B“ sprievodného tranzitného dokladu (STD) je uvedený v prílohách tohto učebného materiálu

Očakávaným prínosom pre colné správy je zefektívnenie kontrolnej činnosti, zníženie objemu administratívnych úkonov, lepšie využitie zdrojov pri fyzickej kontrole, zintenzívnenie boja proti podvodom a ich odhaľovanie, rýchlejšia reakčná činnosť na strane colných orgánov a taktiež obchodníkov. V prvom rade ide o prínos pre národné rozpočty a rozpočty Únie, eliminovaním strát príjmov vo forme cla a iných poplatkov. Súčasne je to prínos pre subjekty zúčastňujúce sa na tranzitných operáciách, zabránením straty ich trhov pred podvodnými deklarantmi.

Na účely uplatňovania Článku 273 CKU Slovenská republika používa elektronický systém týkajúci sa tranzitu tovaru. Na vyplňanie elektronických colných vyhlásení sa uplatňuje prechodné obdobie až do zmeny NCTS (cca 10/2019) v zmysle Dodatku C1 stĺpec F – Vysvetlivky k jednotnému colnému dokladu TDA. Dodatok C1 stĺpec F popisuje vysvetlivky k jednotnému colnému dokladu a Dodatok D1 – popisuje kódy, ktoré sa používajú pri vyplňovaní príslušných tlačív jednotného colného dokladu.

Na území SR v súlade s ustanovením § 32 Zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov

„Colné vyhlásenie musí byť vyplnené v štátnom jazyku. Colný úrad môže prijať písomné colné vyhlásenie aj v inom jazyku a požadovať od deklaranta jeho úradný preklad do štátneho jazyka“.

Druhý odsek hovorí o

„Spôsobu vyplňania colného vyhlásenia alebo vyhlásenia o spätnom vývoze, zozname kódov používaných pri jeho vyplňaní a spôsobe zaokrúhľovania súm, hodnôt a platieb, vzore formulára dovozného, vývozného a tranzitného colného vyhlásenia na tovar, ktorý je alebo bude používaný ozbrojenými silami Slovenskej republiky (FORM 302), a vzore formulára NATO – cestovný rozkaz ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo“.

Vyhláška MF SR č. 161/2016 Z. z. príloha č. 6 časť A1, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Colného zákona.

Nariadenie prezidenta FS č. 20/2017 Nariadenie prezidenta finančnej správy o prevádzke Nového automatizovaného tranzitného systému a Informácia č. 157/2010 Prijatie elektronickej prílohy karnetu TIR popisuje zahájenie prevádzky nového informačného systému pre evidenciu režimu tranzit v systéme NCTS.

■ ELEKTRONICKÉ COLNÉ KONANIE PRE REŽIM TRANZIT

Štruktúra LRN (lokálne referenčné číslo) – 21 miestny kód

2302TAD00000101001017

- 06** – rok v ktorom bolo podané CV
- 02TAD000001** – jedinečný identifikátor povolenia príslušného úradu na podanie CV v elektronickej forme
- 01** – jedinečný identifikátor počítačového pracoviska
- 001017** – poradové číslo vyhlásenia v danom roku

Štruktúra MRN (evidenčné číslo tranzitnej operácie) – 18 miestny kód

23SK5311TR00000015

- 23** – posledné dve číslice roku, v ktorom bola tranzitná operácia prijatá
- SK** – identifikátor krajiny, v ktorej je tranzitná operácia prijatá (kód krajiny ISO Alpha 2)
- 5311** – identifikačné číslo colného úradu odoslania (resp. evidenčné číslo pobočky)
- TR** – identifikátor tranzitu
- 0000001** – poradové číslo v danom roku
- 5** – kontrolná číslica

Štruktúra MRN (evidenčné číslo tranzitnej operácie) – havarijný stav v štandardnom postupe

23SK5321TRY1000001

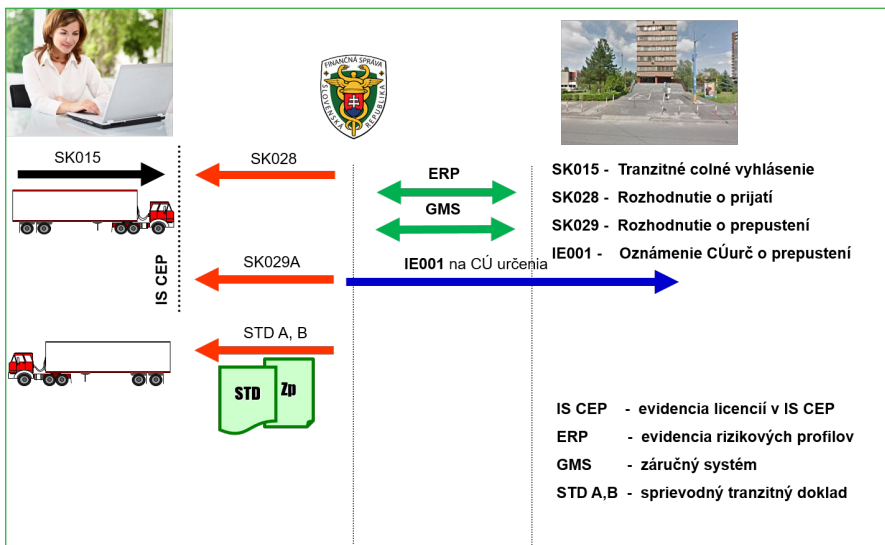
- 23** – posledné dve číslice roku, v ktorom bola tranzitná operácia prijatá
- SK** – identifikátor krajiny, v ktorej je tranzitná operácia prijatá (kód krajiny ISO Alpha 2)
- 5321** – identifikačné číslo colného úradu odoslania (resp. evidenčné číslo pobočky)
- TR** – identifikátor tranzitu
- Y** – identifikátor havarijného postupu
- 10** – evidenčné číslo pracoviska úradu odoslania pre havarijný postup v rámci pobočky colného úradu
- 00001** – poradové číslo v danom roku

Štruktúra MRN (evidenčné číslo tranzitnej operácie) – havarijný stav v zjednodušenom postupe

23SK5321TRY3010015

- 23** – posledné dve číslice roku, v ktorom bola tranzitná operácia prijatá
- SK** – identifikátor krajiny, v ktorej je tranzitná operácia prijatá (kód krajiny ISO Alpha 2)
- 5321** – identifikačné číslo colného úradu odoslania (resp. evidenčné číslo pobočky)
- TR** – identifikátor tranzitu
- Y** – identifikátor havarijného postupu
- 101 – 999** – identifikačné číslo schváleného odosielateľa pridelené úradom odoslania
- 0015** – poradové číslo v danom roku

Obrázok 3. Štandardný postup pri preprušaní tovaru do colného režimu tranzit na colnom úrade odoslania

Tabuľka 3. Zoznam používaných elektronických správ – štandardný postup

Kód	Názov	Odosielateľ správy
SK013	Opravné tranzitné colné vyhlásenie	Držiteľ režimu
SK014	Žiadosť o stornovanie tranzitného colného vyhlásenia	Držiteľ režimu
SK015	Tranzitné colné vyhlásenie	Držiteľ režimu
SK015Y	Tranzitné colné vyhlásenie – Havarijný režim	Držiteľ režimu
SK141	Informácia o nedoručenej tranzitnej operácii	Držiteľ režimu
SK004	Prijatie opravy	Colný úrad
SK009	Rozhodnutie o stornovaní tranzitného colného vyhlásenia	Colný úrad
SK019	Oznámenie o nezrovnalostiach	Colný úrad
SK028	Potvrdenie prijatia tranzitného colného vyhlásenia	Colný úrad
SK029	Prepustenie tranzitnej operácie	Colný úrad
SK029Y	Prepustenie tranzitnej operácie – Havarijný režim	Colný úrad
SK035	Oznámenie o vymáhaní	Colný úrad
SK045	Rozhodnutie o ukončení tranzitu	Colný úrad
SK051	Rozhodnutie o neprepustení tovaru do režimu tranzit	Colný úrad
SK055	Oznámenie o neplatnosti záruky	Colný úrad
SK060	Rozhodnutie o kontrole na odoslani	Colný úrad
SK140	Požiadavka na neukončenú tranzitnú operáciu	Colný úrad
SK906	Chybová správa – funkčná chyba	Colný úrad

■ Záručný systém

■ ZÁRUČNÝ SYSTÉM – GMS (TRANZIT)

Zavedenie automatizovaného systému záruk bolo pokračovaním vývoja systému NCTS ako aj elektronického colného konania v tranzite. Zabezpečuje evidenciu záruk v tranzite, komunikáciu s colnými úradmi členských štátov EÚ a EZVO pri používaní medzinárodných záruk. Systém je plne automatizovaný.

Systém GMS Tranzit bol nasadený 1.9.2005 a umožňuje elektronickú komunikáciu medzi držiteľom celkovej záruky, príp. oslobodenia od záruky, a colným úradom záruky. Používanie Potvrdení o celkovej záruke TC31, príp. Potvrdení o oslobodení od zabezpečenia TC33 v papierovej podobe bolo obmedzené na minimum, a to len pre prípady havarijných stavov na úrade odoslania.

Výhody pre hospodársky subjekt:

- ochrana pred neoprávneným použitím záruky nahradením papierových potvrdení použitím elektronických prístupových kódov;
- ochrana pred zneužitím v prípade straty, falšovania potvrdenia o záruke;
- poskytnutie aktuálnych informácií o používaní záruky vo všetkých členských krajinách;
- sledovanie čerpania referenčnej sumy;
- možnosti zníženia záručnej sumy na 50 %, 30 %, príp. oslobodenie od zabezpečenia.

Výhody pre finančnú správu:

- operatívne sledovanie používania celkovej záruky v rámci referenčnej sumy;
- vydávaním elektronických potvrdení o záruke sa znižuje možnosť ich straty, krádeže;
- spoľahlivejšia možnosť okamžitého zrušenia platnosti potvrdenia v prípade hlásenia jeho straty, podozrenia na falšovanie.

Obrázok 4. Druh záruky

8/2. Druh záruky	
Kódy záruky	
Uplatniteľné kódy sú tieto:	
Opis	Kód
V prípade upustenia od záruky (článok 95 ods. 2 kódexu)	0
V prípade celkovej záruky (článok 89 ods. 5 kódexu)	1
V prípade jednotlivej záruky vo forme záväzku ručiteľa [článok 92 ods. 1 písm. b) kódexu]	2
V prípade jednotlivej záruky v hotovosti alebo iným spôsobom platby, ktorý colné orgány uznávajú ako rovnocenný zloženiu peňažných prostriedkov v hotovosti, v eurách alebo v mene členského štátu, v ktorom sa záruka požaduje [článok 92 ods. 1 písm. a) kódexu]	3
V prípade jednotlivej záruky vo forme záručných dokladov [článok 92 ods. 1 písm. b) kódexu a článok 160]	4
V prípade upustenia od záruky, ak výška dovozného alebo vývozného cla, ktoré sa má zabezpečiť, nepresahuje štatistický hodnotový prah pre vyhlásenia stanovený v súlade s článkom 3 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009 (*) (článok 89 ods. 9 kódexu)	5
V prípade jednotlivej záruky inou formou s rovnakým stupňom istoty, že suma dovozného alebo vývozného cla zodpovedajúca colnému dlhu a ďalším poplatkom bude zaplatená [článok 92 ods. 1 písm. c) kódexu]	7
V prípade záruky, ktorá sa nevyžaduje od určitých verejných subjektov (článok 89 ods. 7 kódexu)	8
V prípade záruky poskytnutej na tovar odosielaný v režime TIR	B

■ ZÁRUČNÝ SYSTÉM GMS

Zavedenie automatizovaného systému záruk bolo pokračovaním vývoja systému eDovoz ako aj elektronického colného konania v dovoze. Zabezpečuje evidenciu záruk v dovoze, komunikáciu s produkčným systémom. Systém je čiastočne automatizovaný. To znamená že systém automaticky blokuje sumu pred prepustením do navrhovaného colného režimu, ale vo výnimočných prípadoch sa pripísanie blokovanej sumy manuálne uskutoční na základe výpisu z účtu.

Systém GMS DS bol nasadený v roku 2016 a popisuje elektronickú komunikáciu medzi držiteľom celkovej záruky a colným úradom záruky. Výhodou pre finančnú správu je operatívne sledovanie používania celkovej záruky v rámci referenčnej sumy, spoľahlivejšia možnosť okamžitého zrušenia platnosti potvrdenia v prípade hlásenia jeho straty, podozrenia na falšovanie.

Záručný systém GMS (dovoz + tranzit)

GMS DS – dovoz – zabezpečuje evidenciu záruk v dovoze a komunikáciu s DS pre dovoz pri používaní záruk. Systém je čiastočne automatizovaný, t. j. pri prepustení do VO je colný dlh automaticky zablokovaný, ak deklarant zaplatí systém sám nedokáže colný dlh odblokovať, sumu musí odblokovať colník manuálne.

GMS – tranzit – zabezpečuje evidenciu záruk v tranzite, komunikáciu s CÚ členských štátov EÚ a EZVO pri používaní medzinárodných záruk. Systém je plne automatizovaný (systém sám zablokuje aj odblokuje).

Štruktúra GRN

23SK520000E000012

- 23** – posledné dvojčísle roku prijatia záruky, prípadne vydania potvrdenia
- SK** – identifikátor krajiny, ktorá záruku prijala
- 5200** – evidenčné číslo úradu záruky, prípadne pobočky colného úradu
- 00** – evidenčné číslo pracoviska
- E** – kód druhu záruky podľa symbolov
- 00001** – poradové číslo
- 2** – kontrolná číslica

kód druhu zabezpečenia	popis
A	upustenie od záruky v režime tranzit (TC33)
C	jednotlivá záruka záväzkom ručiteľa v režime tranzit
E	celková záruka v režime tranzit (TC31)
G	jednotlivá záruka formou záručných dokladov v režime tranzit (TC32)
H	celková záruka v čase zákazu celkovej záruky v režime tranzit
Z	jednotlivá záruka ručiteľom
P	jednotlivá záruka v hotovosti
Y	ručenie schválenými ručiteľmi
D	ručenie schválenými DPH ručiteľmi
W	celková záruka na colný dlh a iné platby, ktoré môžu vzniknúť
V	celková záruka na colný dlh a iné platby, ktoré vznikli alebo by mohli vzniknúť
T	upustenie od záruky
R	jednotlivá záruka na DPH v hotovosti
U	jednotlivá záruka pre DPH ručiteľov

■ Systém pre analýzu rizík (ERP a SKR)

Národný systém analýzy rizík sa skladá z modulu „Evidencia rizikových profilov (ERP)“, „Spoločné kritéria rizík (SKR)“ a „Rizikovosť subjektov v oblasti SPD“.

ERP slúži na vytváranie, spravovanie, riadenie, evidenciu, vyhľadávanie a štatistické vyhodnotenie rizikových profilov, dát zaslaných z produkčných systémov prevádzkovaných v rámci colných informačných systémov na základe kritérií zadaných v ERP. Výsledkom tohto vyhotovenia ERP 2 umožňuje zasielať do príslušného produkčného systému odpoveď v podobe pokynov na vykonanie úkonov (napr. určenie rozsahu prehliadky, odoslanie hlásení, vyhotovenie fotodokumentácie, a pod.), alebo zasiela informáciu o aktivácii rizikového profilu prostredníctvom SMS správy alebo elektronickou poštou.

ERP 2 je nástroj riadenia rizika, ktorý pomáha zameriavať sa na rizikové subjekty, tovary a operácie.

Používateľmi ERP sú colníci zaradení na:

- Odbore riadenia rizík a analýz FR SR;
- Oddeleniach prevencie a analýzy rizík;
- Oddelení registrácie a medzinárodnej výmeny informácií o riziku – RIF;
- Operačnom stredisku a analytickom oddelení KÚFS;
- Inšpekcii FR SR.

Modul SKR – spoločné kritériá rizík vychádza z platnej európskej legislatívy, ktorá definuje rovnocennú úroveň colných kontrol v Únii a hovorí o harmonizovanom vykonávaní colných kontrol zo strany členských štátov. Tieto kontroly sa zakladajú na spoločne dohodnutých normách a kritériách rizík pre výber tovaru a hospodárskych subjektov s cieľom minimalizovať riziká pre Úniu a jej občanov a pre obchodných partnerov Únie pri zachovaní primeranej podpory legálneho obchodu. SKR funguje aj na princípe vzájomnej výmeny informácií medzi colnými orgánmi členských štátov pre potreby vykonávania analýzy rizika.

Pre potreby colných správ členských štátov Únie sa Rozhodnutím Komisie ustanovili spoločné kritériá a normy analýzy rizík, týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany pri tovare, ktorý vstupuje na územie Únie. Prioritne bolo potrebné stanoviť kritériá a normy analýzy rizika pre tovar vstupujúci na územie Únie a následne boli až stanovené spoločné kritériá a normy pre analýzu rizík v súvislosti s bezpečnosťou a ochranou s cieľom harmonizovaného uplatňovania colných kontrol pri tovare vystupujúcom z colného územia Únie. *Bezpečnostná a ochranná analýza rizika (BOAR)* je teda založená na vyhodnocovaní údajov získavaných z colných vyhlásení, resp. predbežných colných vyhlásení a na ich porovnávaní s údajmi, ktoré sú uchovávané v referenčných databázach.

■ Ukrajina a analýza sprievodných dokumentov

Identifikácia rizikových indikátorov z využívania informačných technológií a webových služieb

Ukrajina sa 5. októbra 2006 pripojila k Medzinárodnému dohovoru o zjednodušení a zosúladení colných režimov (Kjótsky dohovor), pričom do platnosti na Ukrajine vstúpil 15. septembra 2011. Ustanovenia Kjótskeho dohovoru definujú nasledujúce základné princípy colného konania:

- zavedenie programov zameraných na priebežnú modernizáciu colných režimov a postupov, a tým zvýšiť efektívnosť a účinnosť;
- uplatňovanie colných režimov a postupov vopred určeným, dôsledným a prehľadným spôsobom;
- poskytovanie všetkých potrebných informácií o colných predpisoch, administratívnych predpisoch, colných režimoch a postupoch zainteresovaným stranám,
- zavedenie moderných pracovných postupov, ako je riadenie rizika a kontrola formou auditu a maximalizácia používania informačných technológií,
- spolupráca s inými štátnymi orgánmi, inými colnými správami a obchodnou sférou vždy, keď je to možné;
- zavedenie platných medzinárodných štandardov;
- pre oprávnené osoby zabezpečenie prístupu k jednoduchej možnosti odvolania sa na správnom orgáne a podania žaloby na súd.

Aplikácia a implementácia takýchto princípov však nie je možná bez využitia moderných informačných technológií, či kvalitne vybudovaného systému informačnej a analytickej podpory. Moderný rozvoj colných systémov nie je bez adekvátneho rozvoja sieťovej informačnej podpory možný. Zavedenie automatizovaných informačných systémov do praxe, umožňuje standardizovať väčšinu

funkcií, čím sa eliminuje riziko subjektívneho rozhodovania sa colníka a v reálnom čase dochádza ku kontrole aj nadriadenou colnou správou. Zlepšenie colného systému na báze informačných colných technológií prispieva i k formovaniu nových oblastí, akými sú informačné a elektronické colníctvo či medzinárodná výmena informácií.

Elektronické informačné zdroje colných orgánov Ukrajiny sú systematizované informácie vrátane údajov v elektronickej podobe, ktoré majú colné orgány právo vlastniť, disponovať s nimi a ktoré boli vytvorené či zákonne získané (aj z informácií obsiahnutých v dokladoch poskytnutých pri colnej kontrole a colnom odbavení tovaru, vozidiel, ako aj iných dokladov, vrátane dokladov prijatých v súlade s medzinárodnými zmluvami Ukrajiny), a ktoré sa zaznamenávajú, spracúvajú a uchovávajú na fyzických nosičoch a/alebo zobrazujú pomocou informačných technológií.

Ukrajina zaviedla aj tzv. mechanizmus „single window“ – mechanizmus interakcie deklarantov, ich zástupcov a iných zainteresovaných osôb s colnými orgánmi, inými štátnymi orgánmi, inštitúciami a organizáciami oprávnenými vykonávať schvaľovacie alebo kontrolné konania. Tento mechanizmus poskytuje možnosť jednorazového podania dokumentov a/alebo informácií v elektronickej podobe prostredníctvom jednotného štátneho informačného webového portálu „One Window for International Trade“.

Na vykonávanie colných záležitostí využívajú colné orgány Ukrajiny od roku 2006 automatizovaný systém colného odbavenia „Inšpektor“, ktorý je určený na automatizované spracovanie colných dokladov v štruktúrach útvarov colných orgánov zaoberajúceho sa procesmi colného odbavenia tovaru. Od začiatku svojej existencie sa spomínaný systém neustále zdokonaľuje.

„Inšpektor“ rieši nasledujúce hlavné úlohy:

- automatizovaná podpora colného konania;
- vkladanie a logická kontrola elektronických kópií dokumentov potrebných na colné odbavenie a colných vyhlásení, ako aj ich kontrolu kritérií rizikových profilov;
- vedenie databázy colného orgánu – hlavného úložiska informácií o colnom odbavení – elektronických kópií colných vyhlásení, iných dokumentov zapojených do procesu colného konania, údajov o ukončení technologických etáp colného konania a pod.;
- výmena informácií s inými útvarmi colných orgánov s využitím kryptografickej ochrany informácií;
- vytváranie informácií s cieľom ich ďalšieho zadávania do jednotného automatizovaného informačného systému (centrálnej databázy) Štátnej colnej správy Ukrajiny.

V súčasnosti sa všetky colné vyhlásenia podávané colným orgánom Ukrajiny podávajú elektronicky a ich overovanie prebieha prostredníctvom automatizovaného systému riadenia rizík (od roku 2011). Prakticky všetky opatrenia súvisiace s colnými vyhláseniami sa vykonávajú prostredníctvom informačných systémov a technológií. Jedným z najnovších systémov, ktoré začali ukrajinské colné orgány využívať, je systém NCTS, ktorého medzinárodná aplikácia sa začala v októbri 2022.

Automatizovaný systém riadenia rizík (ďalej len ASRR) je súčasťou jednotného automatizovaného informačného systému colných orgánov. Funguje na centrálnej úrovni a zahŕňa využitie náhodného výberu. ASSR zabezpečuje určenie rozsahu a foriem colnej kontroly tovaru a úžitkových vozidiel bez ohľadu na to, ktorému colnému orgánu sa colné vyhlásenie (prípadne iný doklad, ktorý možno použiť namiesto colného vyhlásenia v súlade s týmto kódexom) predkladá na vykonanie colných formalít.

V článku 320 Colného kódexu Ukrajiny sa uvádza, že formy a rozsah colnej kontroly je vyberaný:

1. úradníkmi colných orgánov na základe výsledkov uplatňovania systému riadenia rizík; a/alebo
2. automatizovaným systémom riadenia rizík.

Nie je dovolené určovať formy a rozsah colnej kontroly inými štátnymi orgánmi, ako aj účasť ich úradníkov na vykonávaní colnej kontroly. Formy a rozsah colnej kontroly, ktoré určuje ASSR, sú pre colníkov záväzné. Nie je dovolené, aby úradníci rozhodli o nevykonaní colnej kontroly v určených formách a objemoch.

Mechanizmus praktického vykonávania opatrení na riadenie rizík pri colnej kontrole upravuje *Postup vykonávania analýzy a hodnotenia rizík, vypracovanie a vykonávanie opatrení na riadenie rizík pre určenie foriem a rozsahu colnej kontroly*, schválený nariadením Ministerstva financií Ukrajiny zo 31. júla 2015 č. 684.

Obrázok 5. Automatizovaný systém riadenia rizík

Treba samozrejme zdôrazniť, že nie vždy je možné vykonať opatrenia len prostredníctvom informačných systémov. Vtedy vstupuje do procesov systém riadenia rizík a kombinovaná a/alebo neautomatizovaná kontrola, ktorá vyhodnotí riziko v súlade s:

- dokumentovanými rizikovými profilmi;
- usmerneniami;
- zoznamami ukazovateľov rizika;
- metodickými odporúčaniami vrátane výsledkov analýzy dokumentov (ich kópií) predložených na colnú kontrolu;
- výsledkami uplatňovania technických prostriedkov colnej kontroly;
- požiadavkami právnych aktov upravujúcich postup colnej kontroly a/alebo colného konania tovaru a vozidiel.

Spôsoby identifikácie ukazovateľov rizika na základe výsledkov analýzy sprievodných dokumentov tovaru s využitím verejne dostupných webových služieb a otvorených zdrojov.

Položky na kontrolu:

- údaje v stĺpcoch nákladných listov a ich súlad s informáciami na faktúre a colnom vyhlásení;
- analýza pohybu vozidla, vodiča, dopravcu cez hranicu, alebo colný priestor prostredníctvom informačných systémov colných orgánov;
- analýza pohybu tovaru určeného odosielateľa a príjemcu prostredníctvom informačných systémov colných orgánov;
- overenie odosielateľa a príjemcu z hľadiska zákonnosti a súladu tovaru s typom činnosti spoločnosti prostredníctvom internetu, pričom treba venovať pozornosť adrese sídla spoločností, prítomnosti „ukrajinských koreňov“ v nerezidentských spoločnostiach, ich existencii a pod.

K poslednému bodu uvedieme pre názornosť príklad z praxe:

V apríli 2019 Národná daňová a colná služba Maďarska oznámila, že maďarské colné orgány našli v nákladnom aute na priechode

Záhony 75 000 balíkov cigariet v objeme približne 88 miliónov kusov. Cigarety boli ukryté v náklade „palivových peliet“, čo sa maďarskej strane podarilo odhaliť vykonaním röntgenového skenovania vozidla s nákladom. V tom čase nemali ukrajinské colné orgány možnosť použiť také technické prostriedky colnej kontroly, ako je stacionárna skenovacia jednotka. Otázkou však bolo, či nebolo možné na základe výsledkov spracovania sprievodných dokumentov zistiť kvalitu iných indikátorov rizika pre tovar, aby sa preukázali známky rizika? Odpoveďou je, že to bolo možné urobiť na základe výsledkov analýzy databázy colného orgánu a otvorených zdrojov na internete, vrátane obchodných registrov krajín sveta. Na základe výsledkov analýzy bolo možné identifikovať nasledovné rizikové ukazovatele:

Tabuľka 4. Identifikácia rizika

Etapy	Zistený znak (indikátor rizika)	Poznámky (zdroj informácií)
1	Prvá preprava nákladu cez územie Ukrajiny, ktorej odosielateľom je uvedený subjekt	„Inšpektor“
2	Hlavný druh činnosti odosielajúcej spoločnosti nezodpovedá vyváženému tovaru – veľkoobchod so spotrebným tovarom	www.list-org.com, neexistujú žiadne predchádzajúce pohyby tohto typu nákladu od tohto odosielateľa
3	Základné imanie spoločnosti je 15 000 ruských rubľov (~200 €)	www.list-org.com
4	Príjemcom je spoločnosť, ktorá tiež prijíma náklad prechádzajúci colným priestorom po prvýkrát	„Inšpektor“
5	Prijímajúca spoločnosť, bola zaregistrovaná pred menej ako rokom	www.ajpes.si
6	Zakladateľom prijímajúcej spoločnosti je rodák z bývalých krajín SNS	www.ajpes.si
7	Riaditeľ prijímajúcej spoločnosti sa zmenil pred doručením	www.ajpes.si
8	Druh činnosti spoločnosti – veľkoobchod so spotrebným tovarom	www.ajpes.si

Etapy	Zistený znak (indikátor rizika)	Poznámky (zdroj informácií)
9	Druh nákladu, v ktorom je ľahké ukryť cigarety (palivové pelety)	Povaha nákladu
10	Typ použitého návesu nebol typický pre prepravu uvedeného druhu nákladu (chladiarenský náves)	„Inšpektor“, osvedčenie o evidencii vozidla, predchádzajúci náklad prepravovaný týmto vozidlom na vstup na Ukrajinu tiež nevyžadoval teplotné skladovacie podmienky.
11	Uvedený náves sa predtým nepoužíval v tandeme s uvedeným ťahačom	„Inšpektor“, analýza pohybov

Žiaľ, nie je možné zabezpečiť automatický prístup ASSR do obchodných registrov všetkých krajín sveta s cieľom vytvorenia vhodného rizikového profilu, v ktorom by systém automaticky analyzoval všetky uvedené ukazovatele rizika. Aj preto by mal následne takúto analýzu vykonávať úradník s využitím dostupných webových služieb.

So zoznamom bezplatných webových služieb, ktoré umožňujú analyzovať informácie o zahraničných hospodárskych subjektoch, sa môžete oboznámiť naskenovaním tohto QR kódu.

■ Záver

Každý štát musí investovať do transformácie procesov a IT systémov, aby sa mohli v plnej miere využívať výhody centrálného elektronického priečinka. Preto aj SR vytvorila prostredie pre vnútroštátne centrálné elektronické priečinky, prostredníctvom ktorých budú môcť hospodárske subjekty nahrávať informácie týkajúce sa tovaru, ktorý dovážajú, vyvážajú alebo tranzitujú do alebo z EÚ.

Tieto elektronické systémy výrazne pomáhajú pri colnom konaní. Podporné systémy pomáhajú príslušným colným orgánom ľahší prístup a efektívnejšie colné konanie, ktoré je cielene zamerané na ochranu obyvateľstva EÚ. Očakáva sa, že sa tým vytvorí oveľa jednoduchší a koordinovanejší prístup k colnému vybavovaniu tovaru.

IT technológie v procesoch colnej kontroly na vonkajšej hranici EÚ

Medzinárodný dohovor o zjednodušení a harmonizácii colných postupov

Kjótsky dohovor

- Ukrajina sa pripojila v roku 2006 – do platnosti vstúpila v roku 2011;
- Zlepšenie a zvýšenie účinnosti colných pravidiel a postupov;
- Pravidlá by mali byť predvídateľné, konzistentné a transparentné;
- Poskytovanie informácií (zákony, regulačné a správne akty atď.);
- Používanie moderných pracovných postupov (analýza rizík, využívanie IT atď.);
- Spolupráca s ostatnými medzinárodnými zainteresovanými stranami;
- Implementácia príslušných medzinárodných noriem;
- Zabezpečenie administratívnych a súdnych kontrolných postupov.

"Uplatňovanie a implementácia týchto princípov nie je možná
bez využitia moderných informačných technológií."

„Jedno okno“

- Mechanizmus komunikácie s príslušnými orgánmi o otázkach týkajúcich sa colnej hranice Ukrajiny;
- Jednorazové predloženie dokumentov v elektronickej forme na národnom webovom portáli.

Inšpektor ASMO

- Automatizovaná podpora technológie colného konania;
- Kontrola elektronických dokumentov potrebných na colné konanie;
- Údržba databázy;
- Výmena informácií.

ASRR

- Automatizovaný systém riadenia rizík (RMS);
- Formy a rozsah colnej kontroly volia úradníci colných orgánov alebo RMS (článok 230 Colného kódexu);
- Nie vždy je možné vykonať všetky overovacie opatrenia pomocou IT systémov alebo RMS.